

24.3.2020

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite: KIIRELLINEN lausuntopyyntö: Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta keskiviikko 25.3.2020 /
Työttömyysturvalain muuttaminen / Kirjallinen lausuntopyyntö

Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto kannattaa esitettyjä ehdotuksia ja pitää näitä muutoksia välttämättöminä vallitsevassa tilanteessa. Esitetyt muutokset vähentäisivät työ- ja elinkeinotoimistossa tehtävää työtä lain voimassa ollessa. Työnhakijat saisivat työvoimapolitiittiset lausunnot nopeammin nykytilanteeseen verraten. Muutoksen ollessa määräaikainen on tärkeää, että työ- ja elinkeinotoimistoille turvataan riittävä resurssi hoitamaan lain voimassaolon jälkeen työvoimapolitiittisen edellytysten tutkimista ja työvoimapolitiittisten lausuntojen antamista. On huomioitava, että vaativampia työttömyysturva-asioita ratkaisevien työttömyysturvayksiköiden henkilöstön perehdyttäminen tehtävään vie aikaa useita viikkoja.

Esitetystä muutoksesta koskien muuta kuin työsuhteessa tehtyä työtä sallitaan lomautetuille palkaton työskentely myös siinä yrityksessä, josta hänet on lomautettu. Tämä muutos mahdollistaa sen, että työnantaja lomauttaa työntekijän ja työntekijä jatkaa entisissä tehtävissä saaden palkan sijaan työttömyysetuutta.

Kaavailtua TTL 11 luvun 4 b §:n 1 momentin sanamuotoa tulisi tarkentaa yksiselitteiseksi sen suhteen, mikä merkitys työnhaun käynnistämisen päivämäärällä on. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan työnhakijalle ei voida antaa esteetöntä työvoimapolitiittista lausuntoa kuin aikaisintaan työnhaun alkamispäivästä lukien. Tämä on ollut ehdoton edellytys. Säännöksen sanamuotoa voisi täsmentää joko niin, että työnhaun myöhemmällä alkamisella ei ole merkitystä, vaan lomautuksen alkamispäivä ratkaisee etuusoikeuden, TAI työnhaun katsottaisiin poikkeuksellisesti alkavan takautuvasti lomautuksen alkamisesta lukien. Soveltamisen kannalta tulkintaepäselvyyttä lisäisi myös se, ettei perusteluissa avata työnhaun alkamispäivän merkitystä tai merkityksettömyyttä, vaikka muutoin perusteluissa otetaankin kantaa muihin edellytyksiin mm. näin: *”Jos työttömäksi kokoaikatyötä hakevaksi työnhakijaksi ilmoittautuvan henkilön lomautus olisi alkanut 16.3.2020 tai sen jälkeen, hänellä olisi oikeus työttömyysetuuteen lain voimassaolon ajalta sen estämättä, mitä työttömyysturvalain 2 luvussa säädetään kokoaikatyön hakemisesta, muusta kuin työsuhteessa tehdystä työstä sekä työllistymisestä yritystoiminnassa ja omassa työssä.”* Edellä mainituin perustein, tähän kohtaan esitetään lisättäväksi yksiselitteistä tarkennusta säännöksen tasolle.

Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston mielestä lomautettujen työttömyysturva-oikeus tulisi ensisijaisesti järjestää niin, että työttömyysetuuden saaminen ei edellyttäisi työnhakijaksi ilmoittautumista työ- ja elinkeinotoimistoon. Kuten esityksessä todetaan tällainen muutos vähentäisi työ- ja elinkeinotoimistojen työmäärää merkittävästi ja olisi lomautetun kannalta yksinkertainen, koska etuuden hakeminen edellyttäisi asiointia ainoastaan työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Tiina Korhonen, johtaja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto

